

473616

Auhlnatöön

Zufuhr: Nil. 3, 12-16.

Zufuhrseife, äld. Kolmanda
auhlna näntive.

Marblane, Theodor.

Auhinnatöö
473616

1. XI. 1929. a. teanustatud
juttude teine, neljendal kohal
da aulimus vaadistada.

Märkusõna: "Telos".

Autor: Strd. Theol. Theodor
Warblane.

Maunberg
Tartu ülikooli Sekretär

Jutlus: Vil. 3, 12-16.

A.A

Gotf.

D

Bibliotheca
Universitatis
Tartuensia

473616

I.

Vilippi kiri kuulub Pauluse vangipäeva kirjade hulka. Ta toonitab seda oma kirjas mitmel kohal (1,7; 13 jne), kus ta räägib oma ahelatest, kohtumõistmisest ja martüüriumi võimalustest. Kirjutamise koha suhtes lähivad teadlaste arvamusid lahku: ühed nimetavad Rooma linnat, teised Palestiina Caesareat. Ka aeg ei ole kindel, kas a. 58. või 59.

Tähtsa Makedoonia linnat Vilippi kogudus oli kõige esimene Euroopa piirkonnale asutatud kogudus. Ap. teg. 16, 11-40 seirab koguduse asutamise lugu. Selle „sünnitamise valudest“ mainib veel I Tessal. 2, 2. Mitte arnuet alguses, kui Paulus Tessaloonikas tegutses, ei näidanud Vilippi kogudus oma poolehoidu vakatahtlikkude annetuste saatmise

näol (Vrl. 4, 16), vaid ka Korintuses olles teatati teda (II Kor. II, 8.9) nükausa kui nende eneste vaesus seda pikemat aega ei võimaldanud (Vrl. 4, 10). Vlipplased olid ainrad, kellelt Paulus sarnasid andeid sai, mis on täenduseks, kui otseselt tema vahetõlde viiti selle kogudusega ali. Kui on ta Vlippi kogudust pärastpoole ragedasti külastanud: üks kord, kui ta sõitis Severusest Korintusse (II Kor. 2, 13; 7, 5), teine kord viimasel reisirul Korintusest läbi Makedoonia ja Thassia Jeruusalemma, mil ta Vlippis ülestõusmispüha pidas (Ap. teg. 20, 6).

Üldiselt on tuntud Vlippi kirja rüdamlike saajus ja isiklik taon. Niebergall nimetab teda kalliskiviks Pauluse kirjade seas. Ja täiesti see epistola de gaudio on täis rõõmu ja hädust, mis on mõlemad loogidalt teotud, sest rõõm teeb häaks ja hädus rõõmsaks. Siin on meile õpetaja ja koguduse üksteisesse suhtumise ideaal antud. dogmaatilised ras-

-kused ei tee takistusi kirja mõistmisele. Kõik on riin raskelt kõne, mis suure väärtusega Pauluse sõnu ja ta usu mõistmiseks, sest usu olu ei tule mitte otsida dogmaatilisest, vaid raskust luot.

Tekst 3,12-16 räägib kristlikkust täiuslikkusest. Ta on väga karvanud eelpool kirjas olevast, eriti pt. 3as leedulast mõttekärgust, millest Paulus räägib oma südamekõrnast ühendusest Kristusega. Ta on selleks oma juudi traditsionalismi ohverdanud ja palju kaotanud Kristust kallimaks pidades. Oli ju Pauluse elukutse paganate missjon, et raabata ruur maailma kristlaste kogudus. Ta oli esimene, kes uue usu tähtsust terve maailma kohta ära tundis. Juudid ja juudakristlased on seda tööd takistanud ja oma mõjuga võtõ olla ka väikesel määral Viljpi kogudus se tunginud. Pääle selle oli veel martüüriumi küsimus, mis põhjustas selle teksti karvanise, sest martüüriumis nähti Kristuse

eeskujä kõõgemat trippu selle aja kannatus-
tes, ja kes oaltri olid usu eest kannata-
nud, need pidasid end teistest kõõgemaks.

Need asjastud võivad kõõk olla mõõjutanud
teksti väljakujunemise, kuid pääasjaks on
ikka Kristus, kes oli ta elu risu, kes tema puu-
dulikkust meele tuletar ja kelle täõuse poole
ta püüdis ja sellest ka oma kogudusele
kirjutar.

S. 12. teõnitab ta, et ta kaugeltri krist-
liku täõuse sihil ei ole, vaid täõuslikus sei-
sab keel ees. Kuid rüski otsustar algus on
tehtud, test teda on „Kristus Heerus kätte raa-
nud“, mis tähendab tema pöördumist õõmar-
kuse teel, ja nüüd on ta nagu võõdupeeko ja
õõhti kätte raamas.

S. 13. Kui ta süõn erõõselt ennast rõõhutab,
kes täõuslikkuse õõhti pole kätte raanud, küõ
pidi võõlõõpis rannasera olema, kes end
täõuslikkeõõ pidasid, mida eelpool kõõõkuse
ja rüõõ eest horatamine (2,3) lasõõ oletada ja ka

S. 14. kohta raame siit selgitust. Ta nästab
 siin kujukamar pldis ennast kui võrd-
 usekojat, ja et tema kui apostli elu ei ole
 mitte puhtus, vaid püsimata edasikihu-
 tamine. Tal ei ole tähtis, mis ta on praegu-
 tel rümapõlguel kätte raanud ja mis taga
 on, vaid vaatab ette oma sihi poole.

S. 15. Siin on esitatud kristlik „täruslikkus“,
 kui väljendusviisi tarvitada, millega mõned
 vilippis uhkustasid. Võib olla ei saa nad
 aru, et täiesti täruslikkust maiseis elus ei
 ole. Aga nad saavad seda kord mõistma,
 sest „Jumal rmutab teile ka seda“, ütles Pau-
 lus vilippi kirjale omase häätatlikku-
 sega.

S. 16. Täruslikkuse eelduseks algu raarutatut
 kinnipidada, end tagasi minekust hoida
 ja valitud teele jääda, puudustest mitte voo-
 rusi tehes, sest puudus jääb puuduseks.

Jutluse arendamisel tuleb välja minna
 kristliku tärise poole püüdmsi puudust

meie juures, mille nähtus on ju looduses-
 ki kõikearendava Jumala tahte eitamine.
 Uuornimeste lerguse üle kaevatakse meie juu-
 res vististe küll sellepärast, et me n.n. „ole-
 masolevate“ vormide ja „teenete“ kannu-
 test kuidagi lahti ei saa. Suurteks uu-
 mesteks on Paulust ja tesi ternud see, et
 nad raabutatuga rahule ei jäänud,
 vaid edasi ehitasid. Need mehed olgu
 meie eeskujud, et me tärase poole püüdes
 elu vilja kannaks oma ajale, mis päävasi.
 Suurim hädasht on oma „teenete“ tuge-
 neda ja sinna sisse jääda, keel hädas-
 htiskum, kui need „teened“ eelmiste põlve-
 de raabutused (Suund reformatsioonipüha
 jutluses). Et mitte Krolobi anede asja
 sattuda, laske end Paulusel õpetada
 käsituleva kirja tõnadega.

II.

Tänases kõjasõnas puudutab apostel ühte olulist küsimust, mis tolle aja koguduse lüügete mõtetes lükkus. Rõõnimise elu eesmärgist ja selle poole püüdmisest on jünkõne. Kii on küsimus, millest Paulus räägib ülepõlpi kogudusele, kõrkide aegade kristlastele tähtis. See aspaolu sunnib ka meid astuma pika sammu sellest ajast praegusesse ellu ja vaatama, kuidas on lugu kristlase elu eesmärgiga ja selle poole püüdmisega tänapäev. Kii ruguse küsimuse vastamiseks ei tule kuhugi kaugele, maade ja mere de taha minna, vaid meie eneste südameid ja meie elu vaadeldes, saame küllalt vastuse -
 2. väärilisi andmeid.

Kui Paulus sellest kirjutab, et tema se veel täiuslik ei ole, vaid alles püüab sinna poole,

siis võime küll ütelda, et apostel üheks suuremaks kristlase tunnuseks peab rahuldamatuse tunde kogemist, mis kannustab pidevale edasirühkimisele.

Püüd täiuse ja edu poole on olemas kogu looduses, kus kõik, kel elu on, kasvab ja areneb. Ja see on ka merle inimestele külge loodud omaduseks. Iuba rga väikene laps tunneb endis tungi kasvada ja suuremaks saada. Ta tahab saada ediskasvanud inimeste sarnaseks, nihästi oma kasvu kui ka muude omaduste poolest, mis temal suuremate inimeste juures silma paistavad. Ta tunneb end veel paljudes asjades nõrk ja vilumatu ja ei jõua aega ära oodata, millel ta suureks saab. Saades kätte omad eesmärgid, ei jää ta sugugi rahule, vaid püüab ikka edasi, sest eesmärk lügab inimesega, kui vaatepüür kõndijaga edasi. Nü on noorusel omad sihid ja nü on meil rgal ühel midagi silmade ees, kuhu me välja jõuda tahame.

Ja suuri pingutus tuleb teha ja tihhti palju raskusi kanda ja vaeva näha, enne kui selle kätte saame, mida tahame.

Meie oleme kristlased ja Kanname oma suurt elusihhti, saada täiuslikuks, nagu mere Taevane Isa täiuslik on. Kui tänapäev nuni-
 setakse usu leiguse ja kristlikkude eluviiside languse üle, siis ei saa teisiti, kui peame se-
 endid vaatlema, kas ei ole me se mitte kõik kaastöödlased selle, et see kõrge parem ja vää-
 tuslikum, mis maailm tunneb, nimet Kristuse vaim ja evangeliumi vägi, ma-
 rmale on võõraks päänud. Ei saa teisiti
 kui peame tunnustama nende vähesust,
 kelle vastutustunne nü vältisarenenud, et
 nad ennast, nagu apostel, alati tegutse-
vate ja ehitavate Jumala kaastöödlastena
 tunnevad. Suur osa meist peab ennast ris-
 tiinimeks ja laseb end selle nimega kut-
 tuda, kuid kohustusi ja ülesandeid, mis
 elu Kristuse järelkäijale tänapäev kanda

annab, võetakse ainult pääliskaudselt ja
õige tihti ei tunnustatagi.

Ei tee veel meid ristinimeseks see: kui ole-
me kristlikul kombel ristitud, kui oleme
õnnistamispäeval töotanud elada kristlik-
kude põhimõtete järel, kui meid on laula-
tatud kirrlikul viisil, kui me kirikus
kärme ja Iisanda armulaugast ora võtame.
Paljud meist näevad sellel ainult „kaunist
välispridist kommet“ ja ei ruuda kaugemale
vaadata, vaid tärdavad neid hädatarvi-
like nõudeid koguduse vastu tihti seks,
et meil oleks kindlustatud ristinimese ni-
mi ja oleme sellega rahul. Ja ragedasti
teeme vahet sel puhul eneste ja teiste
vahel, Jumalale toodud väiksemagi ohvri
puhul ja peame end teistest kõrgemaks
ja eesõrgustatuks. Kõrgeuseid nimesi
leidis juba vana rääduse päeval puutide
juures, kelledest prohhet ütles: „tere raitse-
tamise roht ja laulude kärin on minu

mellest hirmus"; neid leidis ka noores algriisi koguduses Pauluse ajal ja ka tänapäev, kes ütlevad variseeri kombel: „ma tänan Sina Jumal, et ma mitte sarnane patune pole, kui see tälner,“ Oma et nad oma puudusi tunneksid ja arusaaksid, et sellest kõrgest reel vähe on Jumala ees.

Kui suur on Paulus, kes kõrge oma riikuga oli Kristuse ja Jumala teenistuses ja oli valmis kõik ohuriks tooma, et evangeelium võiks võitu saada ja Kristus võiks kasvada, et Jumala tundmine täidaks kõik inimesed. Ja ometi on ta seda kõik veel väheseks arvanud ja ei võta mõtte-
tegi äelda: „nüüd on küll, nüüd olen ma täruslik, kel pole vaja enam edasi püüda“. Kui võrdusloks ja, kel teatud siht ees on, ei mõtlegi ta selle maa peäle, mista ära on tooksnud, vaid pingutab oma jõudu ja mõtles lõpu peäle. Täesti suur oli apostel oma puuduse äratundmisel ja selle

rõhutamisel. Ei tervud ta seda mitte silma
 kirjaks, et oma alandlikkusega nimeste es
 edvistada ja samasel viisil omale kunst
 likult au ja lugupidamist teenuda, vaid
 häätahtlikult, nagu Vriippi kogudusele,
 tahab see suur kõlblise hinge ja rikuga
 mees ka meile meie puudusi meele tuletda,
 kel need palju, palju rohkem on.

Kuuld mitte ainult puuduste äratundmine,
 vaid taktimine ja püüdmine nendest vaba
 neda oli Paulusel tema täiuslikkuse hõlmas.
 See kõik, mida oli siamaani tervud,
 küll koguduste arutamisel ja võitlemistel
 mitmesuguste pahede vastu, mis noore rist-
 koguduse elule püüdsid hädaohtlikuks
 saada, oli tema arvates vähe. Kui ta
 on kirjutanud oma armastuse ülem-
 laulus, et „armastus ei väsi iial ära“,
 siis on ta seda ka se läbi elanud ja omaks
 võtnud ja alati väsimatult edasi püüdnud
 Jumala armastuse valgusel, mis peab kogu

meie elu, meie tahte ja tunde võtma oma
 teenistusse. Ja suured kadumata vää-
 tusega usumehed on samuti kui Paulus
 talitanud. Nad on oma puudusi tun-
 nud ja need parandanud. Kui Martin
 Luther kloostris ümberelades läbi elas ära-
 tundmise, et „kristlane ei ole kunagi
 valmis, vaid alati raamsel“ siis ei ol-
 nud see mitte juhuslik mõttevõrk, vaid
 arusaamine, et ei saa leppida ki-
 riku välise kombetähtsusega ja tardu-
 nud vormidega, vaid tuleb edasi ehi-
 tada ja alatasa otsida ja püüda uut
 vormi ja paremat sidu. See on tegutse-
 mise ja töö vorm, edenenise ja kasva-
 mise vorm, mis mitte vanade kätte saa-
 dud rihtide pääl seisma ei jää, ega jää
 rahu ei lera, vaid otsib, uurib ja tungib
 rika sügavamale tõe sisse. Need mehed
 on tahtnud, et see vorm ka pärisestel
 põlvkondadel edasi kehtaks ja kõigil aegadel

inimesi, kes Jumala täruse poole end sru-
tabad, pühks.

Ja kui vaatleme oma usuolu, näeme,
et riin vähe on seda varmu, mis kihu-
tar tegudele ja edasirühkimisele Paulust
ja Lutherit. Kes suudab kõrke seda üles
lugeda, mis inimesed mitmesugustel teaduse
aladel on saavutanud. Arna mestama
peame edusamme kas või viimaste aasta-
kümnete jaoks. Kusagil ei ole sepakut
ega täruse poole püüdmise puudust. Ja
seda ei võrgi olla, sest lesmajäämine on
sama mis tagasimine, kuna kõik lii-
gub ja areneb. Kui oma kodumaa suure
ja raske võitluse järel pesestusele välja
viisime, siis nõudis see meelt suuri pingu-
tusi ja ohvred. Sii aaga ei võinud me
lesma jääda. Kodumaa nõudis kohe
üleehitavat tööd. Kohe pidime oma möö-
gad atradeks ja riipudeks muutma. Ka
praegu ei ole meie riik valmis, vaid tuleb

alatas, rahva hääd käekätku silmas pida-
dis, ehitada ja täendada üikest hoonet.

Kui palju puudub meil kui riidimimestel
selle kõrge juures! Tga Jumalaga kokku-
puutunud süda peaks tundma, et ta
keel rugugi nii kaugel ei ole, et Tema
riik meie elu kõrgemaks väärtuseks oleks,
ja et meie muud ei ole, kui tööriistad
Tema ja Ta armu käes. Kui valesed ja
puudalikud oleme Jumalas, et kanda neid
kohustusi, mida kandis Jeesus, keda läki-
tati maailma. Kui vähe oleme valmis
kandma elukoormad ja raskusi. Kui vähe
oleme püüdnud olla ilteviisi tänu
ja rõõmus õnnes ja valus. Kui vähe oleme
püüdnud sinnapoole, et maailma vara ei
sünnita kadedust, vaid sunnib armastama
ja teenima. Kui vähe oleme püüdnud
võrdelda ülekohku ja vale vastu ja astuda
mehelikult ja julgelt välja õrguse ja tõe
kaitses. Oleme tihti unustanud tätta

ustavalt oma kristlase ühisanded siis, kui nad on määratu rasked ja Ihti merle mungust taru ei too. Mere ei püüa arusaadagi sellest, et kogu meie elu kuulub Jumalale ja kuulub loigimesele, et alalõpmata teentkime Jumalat, mere Ira ja mimesi, mere vendi. Kui me oma hinge puudusi ei tunne ja need ei paranda, kui me jumalariigi töös ei püüa täiuslikud olla ja seda ruust arenemisvihti igavise täiuse poole ei taha omaks võtta, siis tuleb rüüas elu allapäämine ja tardunud olemine, kus lõpuks elu ja elamise mõte kaob.

Tallinna väravavahi juure, nõnda räägib muinasjutt, tuleb rüüas ööl ülemiste vanake ja küsib, kas linn on juba valmis. Seniapani on vanake asjata jaatavat vastust ootanud. Kui ta aga peaks saama vastuse, et linn valmis, siis langeb ülemiste järk linna peäle ja uputab selle. Et aga ehitustööd linnas kunagi lõpul, kult

valmis ei ole, on linna elu ja edu kindlustatud.

Tallinna linna raatus on väga tabavalt jarnane ristimise eluga. Merle võib tõelises elus samuti juhtuda, kui oleme korraga valmis. Siisjoonelisest kristlikus elus käimisest kõrvale minnes, kaldume tegevuseta olekusse, näeme oma sihti rasel ühepäeva keraliikuna, tunnus-tades kõikide aegade elupõletapate sõna: „täna röö, joo ja ole rõõmus, homme oled hauas.“ Kui palju on tänapäev neid noori raku ja vanu, kes elust lahkuvad ja ei näe oma elu mõtet, vaid katuvad põgeneda nende raskuste eest, millede võitmine kristlasele pakubki tema elu rida ja võitluse rõõmu. Sihitud inimesi on küllalt, kes hulguvad tegevuseta ümber, langevad ükskõiksusse ega hooli eneste ja teiste eluõnnest ega tervisest.

Kad on uppunud masete huvide sisse ja ei tunnegi mõtet edasi minna ja püüda paremat, et raada Kristuse Tarnaseks. Siin oleks usul ja kirikul õht viigutada ja mitte turgutada, mitte mugava rahulolemisega päälhaatajaks jääda, kui pahed õitseva tükikuse tarnaselt meie räämest sõõvad, vaid tulse tahtega põhjalikku parandustööd alata, et mitte meie kotta ei kärsker Jeremia sõna: „nemad parandavad mu rahva süste haava kergel viiril ja ütlevad: Rahu, rahu! ja ei ole rahu“.

Kar võime kui usklikumised kunagi ütelda, et ei ole midagi teha, et kõik on juba valmis? Minu vanasa, üle 80.a. vana mees, oli oma elu jooksul juba palju tööd teinud ja lapsed ei tahtnud, et ta end veel vanal päeval tööga koormaks. Tema aga ütles: „Kuidas võin ma tööst olla, kui kõik kohad on tööd täis“.

Minu armsad sõbrad! Tööd on meil

täiesti kõik kohad täis! Tuleb kõrgepäält
 alata enesega ja mitte loota teiste peäle.
 Tuleb enmast tärendada ja arendada ju-
 mala äratundimises, et me arusaami-
 sele tuleksime, misugused anded me
 Temaalt saame ja iga päev vastu võtame,
 et Tema armust kõik maailmas elab ja
 liigub, kõrgeväiksemast putukast ja rohu-
 lehest kuni inimesteni, kes oleme otsekui
 looduse krooniks. Tema, kes se täruselt
 ja oma päikest lasab parata hääde ja
 kurgade üle, kes se kõik aeg arendab ja
 tööd teeb, peab olema meile täruslikkuse
 siht. Et me seda tärenemise ideaali Te-
 malt võtaksime ja kõrgele Alma peäle
 levitaksime! Palume selleks Teda enmast,
 et Ta meile annutaks õiget rada, mis viib
 tärusele, et ta meid teeks rahutaks puudus-
 te pärast, mis meis enestis pesitsevad. Palu-
 me Teda, et ta hävitaks meie usu oma
 täruslikkusesse ja ei laseks kirgu ja

uskmatust otsida teste juures, vaid näha
 need meis enistes. Kui meie oma kaduvate
 aastate keskel püüame vämmatult rohkem
 ja rohkem need väärtusi omandada, mis
 igavese Ira juures on, siis lööb sarnase
 sargpoonele edasiminekul juhul haljen-
 dama ka meie usu- ja kirikuda.

~~See~~ soovab meist üle. Kandku mere
 elu siin kadubki iga päev endas
 igavese täiuse poole püüdnuse eomärki,
 et me kaduvatelt päevadest igavese elu
 sihti lõrgata võiksime, ja tehkem seda
 aegraasti, juba täna.

Vene laulik räägib lõdvalt rappuvast
 purjest, mis ootab tuult laral merel. Ja
 kui tuli tuul ja pingutas teda, siis jäi
 ta rahulikult ja ütles: „tormis on rahul!“
 ja lõhkus larnerd laeva turi. Jumala ja
 Jeesuse vämm tuul olgu rahukes meie pur-
 pedele, et meie elulaev vämmata ette-
 poole pingutaks, ikka lähemale

inglise tänuõnnuse rannale.

Andku Jumal meie elulaeva purjedesse }
tugevat tuult, et me seisma ei jääks! }
Kaob tuul purjedest, kaotab laev ka sihi. }

Aamen!

Auhinnafoi

1
473616

TU RAAMATUKOGU

1 0300 01156052 3